

Ѓурѓевка ДОНЕСКА-ТРЕНЧЕВСКА

АНРИ БАРБИС — ИСТАКНАТ МЕЃУНАРОДЕН АНТИФАШИСТ

За идејно-политичките и педагошко-методските аспекти на XIII-иот традиционален **БАРБИСОВ ЧАС**, осведочена форма на плодна соработка на Образовната програма на Радио Скопје и Училишниот центар за средно образование „**ЈОСИП БРОЗ ТИТО**“ во Скопје, одржан на 13 мај 1985 год.

Соработката на Школската редакција на Радио Скопје, уште од нејзиното основање, на 1. II. 1955 година (подоцна Радио-училиште, а последниве 5 години **ОБРАЗОВНА ПРОГРАМА**) со слушателите, меѓу кои најмногубројни се учениците и наставниците, зазема значајно место во разновидните дејности на оваа специјализирана програма на Радио Скопје. Во нејзините рамки се вбројуваат и традиционалните Барбисови часови што се одржуваат од 17 мај 1973 година¹⁾ во тогашната гимназија „**ЈОСИП БРОЗ ТИТО**“ во Скопје, во соработка со Даница Павловска, професор по француски јазик и класен раководител на паралелката во која се одржуваа часовите, како форма на коре-

¹⁾ Првиот час беше одржан по повод 100 годишнината од раѓањето на Анри Барбис 1873—1973 година, кога во Париз во организација на Друштвото „Пријатели на Анри Барбис“ чиј претседател е писателот Пјер Параф, Републиканското друштво на бившите борци (АРАК), Редакцијата на реномираното списание „Европа“, Институтот „Морис Торез“, и други заинтересирани установи, под патронат на Министерството за култура на Франција, беше одржан научен меѓународен колоквиум „Анри Барбис, неговото време и неговото дело“ во Луксембуршката палата во салата Медичи. Првиот традиционален Барбисов час се одржа на 7 мај 1973 година и од него учениците упатија поздравно писмо до Колоквиумот што на отворањето, пред сите присутни, околу 200 научници, просветни работници и општественици од 12 земји, го прочита Пјер Параф. Подетално за ова види: „Историја“ бр. 1 од 1973 год, стр. 273—277. Ѓ. Д. Т.

лација меѓу воспитната работа на класниот раководител, наставата по француски јазик, историја, македонски јазик, ликовно и музичко воспитување, а по повод годишнината од раѓањето на АНРИ БАРБИС (1873—1935—1973), виден француски писател и во знак на почит спрема неговото дело посветено на македонскиот народ, за победа на македонската кауза на меѓународната сцена.

Со сценариската група на XIII Барбисов час, 13. 05. 1985 година

XIII-иот БАРБИСОВ традиционален час учениците го започнаа со зборовите, придружувани со антифашистичка музика:

„Четириесетгодишнината од победата над фашизмот што ја одбележуваме овој месец во нашава татковина, а ја одбележува и сиот напреден свет на земјината топка, претставува посебен историски настан за нас младите генерации. Тој ни ги открива корените на нашава денешна слобода, на СФРЈ — братска заедница на рамноправни народи и народности, која со своето автентично социјалистичко самоуправање и со политиката на неврзаноста е член војник во борбата за зачувување на мирот во светот. Овој јубилеј на победата над фашизмот беше повод, ние, четвртата генерација ученици на Барбисовите

традиционални часови, нашиот прв, инаку XIII-ти час, да го посветиме на Анри Барбис како истакнат меѓународен антифашист. Притоа ги одбележуваме и 60 годишнината од подлото убиство на Тодор Паница²⁾, виден македонски револуционер, од страна на претставниците на фашистичката ВМРО, слуги на Мусолини и на бугарскиот двор и влада; 60 годишнината од посетата на Анри Барбис на некои балкански земји со цел да ги утврди жртвите на БЕЛИОТ ТЕРОР и за тоа да ја извести светската јавност и 50 годишнината од смртта на Анри Барбис, кој почина на 30 август во Москва, откако му е оддадено високо признание за неговата богата меѓународна антифашистичка дејност на VII-иот конгрес на КОМИНТЕРНАТА, заедно со Ромен Ролан...“³⁾.

„Ние, членовите на сценариската група, на групата за изложба и на групата за организација на часот и целата наша класна заедница, запознавајќи се со делото на Борбис, пацифист, комунист и голем пријател на поробените и угнетените народи, поддржувач на напредното југословенско работничко движење, чувствуваме посебна гордост што како четврта генерација на БАРБИСОВИТЕ ЧАСОВИ, нашиот прв час го започнуваме со тема под знакот на 40 годишнината од победата над фашизмот... Пред да ја презентираме содржината на Часот најсрдечно ДОБРЕДОЈДЕ на сите гости и присутни“⁴⁾.

2) Третиот традиционален Барбисов час на првата генерација ученици беше посветен на темата Анри Барбис и Тодор Паница, кога беше обработен и познатиот расказ „Лав“ од Барбис, кој Паница го нарече „Лав“ за фашистите.

3) Комунистичка интернационала, стенограми и документи конгреса, Институт на Меѓународни раднички покрет, Београд 1983 том XI, стр. 49, 52, 128, 284, 400, 412 и том XII, стр. 904 и 1076.

4) Гости на часот беа проф. д-р Војо Кушевски со 20 студенти на IV година на ННСГ по историја, Милка Бајалска, советник по наставата по француски јазик при Градскиот завод за унапредување на предучилишното и основното воспитание и образование — Скопје, претставници на Друштвото за културна соработка „Македонија—Франција“, на Републичката комисија за културни врски со странство, на Институтот за национална историја — Скопје, на ННСГ за француски јазик и литература, Загорка Спасовска, советник за наставата по француски јазик при Републичкиот завод за унапредување на воспитанието и образованието, д-р Иван Катарциев, ученици од училиштата за средно образование: „Д. Влахов“, „Георги Димитров“, „Цветан Димов“, „13 Ноември“, по еден претставник од сите паралелки на УСО „Јосип Броз-Тито“ и директорката Чадиковска. Ото Бихали-Мерин, поради здравствени причини не можеше да присуствува на часот, но неговото учество на часот беше снимено во неговиот дом во Белград на магнетофонска лента. Поради службена зафатеност не присуствуваше и Мира Алечковиќ, претседател на Друштвото за културна соработка „Југославија—Франција“.

ПОДГОТВИТЕЛНИ ДЕЈНОСТИ ЗА XIII БАРБИСОВ ЧАС — 3 РАБОТНИ ГРУПИ

Подготовките на часот традиционално се изведуваат во текот на целата учебна година за време на дел од секој час, на часот на класниот раководител и делумно во слободното време на учениците, што всушност, се практикува во последните две-три седмици пред одржувањето на часот. Учениците се поделени во 3 работни групи: сценариска, група за изложба и група за организација на часот⁵⁾, а во рамките на секоја од нив, по потреба, се организираат и подгрупи. Во случајов сценариската група имаше подгрупа што беше задолжена за соработката со Ото Бихаљи Мерин преку писателката Мира Алечковиќ, претседател на Друштвото за културна соработка „Југославија—Франција“, во врска со вклопувањето на неговите сеќавања за средбата со Анри Барбис во сценариото на Часот, за што членовите на сценариската група беа ангажирани во хронолошкото средување и проучување на богатата Барбисова меѓународна антифашистичка дејност. При тоа идејно-политичкото насочување на младите дојде до силен израз. Се работеше и врз формирањето критичко мислење кај нив во однос на разјаснувањата на штетните дејства на десницата на ВМРО, која при обидите да се создаде единствен македонски револуционерен фронт, што беше поткрепен и од КОМИНТЕРНАТА, по потпишувањето на познатиот МАЈСКИ МАНИФЕСТ и другите соодветни документи, се откажа од своите потписи, јасно ставајќи се во служба на фашизмот, манифестирајќи ги притоа своите класни буржоаски позиции во 1924 год. и подоцна, кога по меѓусебните властољубно-дивалски и алчни пресметки изврши низа масакри врз голем број македонски и бугарски комунисти и антифашисти. Во проучувањата на Барбисовите антифашистички дејности на македонски и балкански план беше ставен акцент на величината на Барбисовото дело во одбраната на праведната борба на македонските и бугарските комунисти и антифашисти, како и на нивните колеги во Грција, Југославија, Романија и Унгарија.

На првите четири-пет часа се работеше со целиот клас кога се дискутираше воопшто за темата „АНРИ БАРБИС — ИСТАКНАТ МЕЃУНАРОДЕН АНТИФАШИСТ“, при што се даде општ

⁵⁾ Членови на овие групи беа: Александар Поповски, Зоја Богдановска, Лидија Цветковска, Тања Диновска — координатор на сите групи, Билјана Ристевска, Даниела Стефанова, Јулија Николовска, Александар Димитровски, Валентина Тодорова, Добри Васковски, Даниела Костова, Билјана Крстевска, Ленче Тасевска, Анче Тасевска, Марија Цветковска, Стефан Стојков, Ана Станоевска, Мери Михајловска, Наташа Нанова, Даниела Богдановска, Недан Вељковиќ, Дуев Ратко, Даниела Цветиќ и други.

преглед на појавата на фашизмот во светот, со посебен акцент на Балканот. Заеднички се проучи интервјуто со Ото Бихаљи Мерин, објавено во „КОМУНИСТ“ од 21. XII 1984 година.

Во него тој раскажува дека бил присутен на плоштадот во Берлин во 1933 година, кога по наредба на Хитлер и неговите соработници, биле изгорени сите напредни книги, меѓу нив и „ОГАН“ од Барбис⁶). Беше донесен заклучок Ото Бихаљи Мерин, виден југословенски ликовен критичар, есеист и публицист, преку Мира Алечковиќ, да се покани на часот како гостин, а до колку поради здравствени причини не ќе може да дојде преку Образовната програма на Радио Скопје, да се снимат неговото искажување и да се вклопи во сценариото на Часот, што, всушност, беше и реализирано. Магнетофонот ја презеде својата педагошко-методска функција, воспоставувајќи директен контакт меѓу учениците и споменатиов автор.

Сценариската група и групата за изложба одржаа неколку заеднички состаноци на кои заемно се информираа за извршените задачи и се направи избор на најзначајните мисли на Анри Барбис што групата за изложба ги подготви за часот, во рамките на подготовката на традиционалната изложба што постојано ги придружува Барбисовите часови. Се прибираа разни документи, написи од печатот од тоа време: „Македонско дело“, „Балканска федерација“, „Политика“, „Време“, „Пролетер“ и др. Во тоа на учениците им помогнаа соодветните служби во НУБ, во Архивот на Македонија и во архивот на ИНИ, како и некои родители, вработени во овие институции во Скопје⁷).

Соработката со Мира Алечковиќ, околу учеството на Ото Бихаљи Мерин во сценариото на Часот, што апсорбира размена на неколку писма, за што беше одговорна Билјана Ристовска, во работата на сценариската група и на групата за изложба, внесе изразито емотивно-интелектуални импулси, што се пренесе и на целиот клас, зашто главниот координатор на трите ра-

⁶) Според Анет Видал „Анри Барбис — војник на мирот“ („A. Barbusse Soldat de la paix“), горењето на Барбисовите и други книги на напредни писатели е извршено на 10. V. 1933 година во Берлин, во 23 ч., стр. 280 во цит. дело.

⁷) Мајката на Александар Поповски, Слободанка Поповска, која работи во Народната Универзитетска библиотека во Скопје, им помогна на работните групи во пронаоѓањето вести и извештаи за Амстердамскиот конгрес против војната и фашизмот од август 1932 година, во весникот „Време“, при што беа направени копии за изложбата. Во написот од 28 август се вели: „Г-н Анри Барбис во својот говор пред новинарите од разни земји подвлекол дека Конгресот нема никаква политичка цел. Се работи само за борба против војната и за организирање светски мир“ — истакнал Барбис. Во „Време“ од 31. VIII. 1932 се забележани насловите: „Уапсен е Претседателот на Германската лига за борба против фашизмот Шлехер“: „Проучениот научник Ајнштајн раскина со Германија“ итн.

ботни групи Тања Диневска за најзначајните работни ефекти во подготовките за Часот ја информираше целата класна заедница. Ветувањето на Алечковиќ дека ќе се обиде да пронајде време да присуствува на часот ги восхити учениците што мошне позитивно се одрази врз мотивацијата во извршувањето на работните задачи. Некои членови на литературната секција, ги известиле другите членови и професорите по литература и се даде предлог во наредното писмо да се замоли другарката Алечковиќ за евентуална средба со нив, што всушност беше и остварена, но подоцна, есента 1985 година, кога таа беше гостин во Домот на културата на градежните работници во Скопје и се сретна и со поширок аудиториум од целиот град.

Меѓу граѓаните на ул. „Анри Барбис“, во Скопје

Членовите на групата за изложба грижливо ги прибираа сите писма и документи од подготовките за Часот за изложбата, а од писмата на М. Алечковиќ направија и копија⁸⁾. Сè беше преведено од српскохрватски на македонски, како и од француски на македонски јазик.

⁸⁾ „Драги другови, ... веома бисмо вам радо помогли око организације XIII Барбисовог часа и ваше писмо нас је веома обрадовало... Гледаћу иако будем могла да дођем у Скопљу... Радујемо се вашој активности... Молимо да примите наше најсрдачније поздраве. Мира Алечковић 27. II. 1985 год. Београд.

Состаноците на сценариската група и на подгрупите претставуваа вистински редакции, се водеше сметка за секој збор, се прелистуваа речениците, се бараше најавтентична мисла во духот на македонскиот јазик⁹⁾.

Многубројните антифашистички активности на Анри Барбис се разгледуваа во рамките на меѓународните настани меѓу двете светски војни, како и во врска со ситуацијата во која се наоѓаше македонскиот народ, распарчен од трите, односно четирите буржоаски држави, за што податоци можеа да се најдат и во списанијата „Балканска Федерација“ и „Македонско дело“. По историја во првото полугодие се учеа настаните меѓу двете светски војни, а во второ полугодие кралството Југославија од 1919 до 1941 година, што претставуваше основа за продлабочување на знаењата и за нивно проширување преку настаните на богатата меѓународна антифашистичка дејност и активноста на Барбис. Се уочуваше дијалектичкото единство на класното и социјалното во борбата на работничката класа преку корелација на знаењата по историја и марксизам и самоуправување.

Постојаната мисла и акција на Барбис за обединување на сите напредни антивоени и антиимперијалистички сили уште во првите години по Првата светска војна и по неа за обединување на сите антифашистички сили во светот, учениците во сценариската група можеа на конкретни примери да ја следат, задржувајќи се притоа на позначајните настани: Барбисовата ангажираност во разголнувањето на Белиот терор во светот и посебно на Балканот и во Македонија, Амстердамскиот антивоен и антифашистички конгрес од август 1932 година, создавањето Народен фронт во Франција и масовни антифашистички движења во Европа и во Соединетите Американски Држави, масовни антиимперијалистички акции во Африка, Азија и Латинска Америка, обединување на сета антифашистичка младина во светот, на антифашистичкиот сојуз на жените во светот, на улогата на писателите во борбата против фашизмот и војната на чии светски конгреси беше најактивен организатор и аниматор, постојана морална и материјална поддршка на политичките затвореници во земјите со фашистички и профашистички режими, потоа активно учество во одбраната на Георги Димитров на познатиот Лајпцишки процес од 1933 година, кога Борбис беше

⁹⁾ Се консултираше и делото „Оригинал и превод“ од Миодраг Сибиновиќ, „Привредна штампа“ Београд, 1979.

во директна преписка со Георги Димитров¹⁰⁾ преку чие ослободување светската антифашистичка јавност го разголи фашизмот во неговите основи итн.

Во подготовките на Часот заслужено внимание им се посвети и на последните мигови од животот на Барбис, во што помогнаа дванаесетте тома на зборникот „Комунистичка интернационала“, стенограми и документи на конгресите¹¹⁾, посебно XI и XII том каде што на Барбис му се одава заслужено при-

¹⁰⁾ „Георги Димитров“ Сочинения, (на буг. јазик), од библиотеката на УСО „Георги Димитров“ Скопје, том 9. 1933 и 1934 год. стр. 9. Писмото на Димитров до Барбис, испратено од Берлин на 5 април 1933 преку редакцијата на весн. „Иманите“ во Париз. Димитров испратил повеќе писма до истакнати личности во Париз, но било испорачано од управата на затворот само писмото до Анри Барбис. Во него тој го моли Барбис за својата здравствена состојба да го извести и Ромен Ролан. Прилогот за контрапроцесот во врска со судењето на Димитров што бил организиран во Лондон, од англиското здружение на правниците од 14 до 19. IX. 1933, и на кој говорел кралскиот советник Прит, го подготвија 3 членови на сценариската група кои учат англиски јазик. Во оваа паралелка I₄ клас 18 ученици учат француски, 12 англиски, 2 руски и 2 германски. Така делот од сценариото што се однесува за Лајпцишкиот процес го работеа учениците што учат германски јазик, делот за смртта на Барбис во Москва, оние што учат руски јазик итн.

¹¹⁾ Види белешка 3, XI том, стр. 23 Друга седница, 26 јули Вилијам Пик: Извештај о раду ИККИ, III. Окретање социјалистичких радника к јединственом фронту с комунистима: ... (49) француски пролетаријат приликом прве отворене масовне појаве фашистичких банди на улицата Париза није дозволио да буде уљуљан теоријом мањег зла и брбљањем о формалној демократији, како се десило у Њемачкој. На самом почетку фашистичке офанзиве француски пролетаријат је, без обзира којој партији припаѓао, изашао на улице да пружи отпор фашизму снажном политичком демонстрацијом 9. II. и генералним штрајком 12. II. 1934 године. Тиме је пролетаријат Франције одбио прву велику офанзиву фашиста... Снажна антифашистичка демонстрација на дан француског националног празника, 14 јула 1935 год., у којој су заједно наступили комунисти, социјалисти и радикал-социјалисти и у којој је само у Паризу учествовало преко пола милиона трудбеника, није била само највећа од свих демонстрација које су до сада изведене у капиталистичким земљама. Она је била израз огромног утицаја који је јединствени фронт вршио на борбени дух пролетаријата, привлачећи и остале слојеве радног народа у народни фронт. ... Овај покрет налази свој израз у најразноврснијим облицима почев од споразума између партија и ванпартиског покрета Амстердам—Плејел против фашизма и рата, који предводи наш пријатељ Анри Барбис, све до уједињења синдиката, омладинских, спортских, културнопросветних и других организација. ...

V седница стр. 52, КАШЕН: ... Драго ми је што могу овде да поздравим покрет који су створили двојица људи... — Ромен Ролан и овде присутни Анри Барбис. До тада ми смо само трагали за правим путем. ... Тако смо дошли до 14 јули 1935 када је тактика јединственог фронта, комбинована с тактиком народног фронта, довела до акције најширих маса.

XI седница, во дискусијата по рефератот на ПИК, стр. 284, Ѓузепе Деца-Фурини (Италија) вели: „Хоћу овом приликом да захвалим Светском комитету за борбу против фашизма и рата на помоћи коју нам пружа, а посебно желим да одам признање другу Барбису за неуморну делатност коју развија у борби против рата у Абисинији. (Барбис беше еден од иницијаторите за основање на овој Комитет).

нание за успешната и плодна работа на Светскиот комитет за борбата против фашизмот од Палмиро Тољати, Мануилски, Морис Торез, Маршел Кашен, Ѓузепе Доца и други, како и во трудот „Анри Барбис — Војник на мирот“ од Анета Видал, секретарка на Барбис, каде што хронолошки се забележани сите антифашистички дејности, акции и активности во Франција, на Балканот, во Европа и во светот. Во неа се забележани, и тоа мошне топло, и последните часови на Барбис, во болницата во Кремљ, кога тој во последниот здив ги изговара речениците: „Нападот врз Абисинија (Етиопија) може да доведе до светска војна ... Но војната може да се избегне ако ние создадеме едно мошне широко и мошне големо антифашистичко движење“. Овие и други мисли на Барбис, групата за изложба ги издвои, подготвувајќи ги за изложбата. Кон нив беа придружени и одбрани зборови на Георги Димитров, на Анисимов, на Ромен Ролан, на Марсел Кашен, на Пол Вајан Кутурје, Пол Ланжевен и на други искажани на последната разделба од Барбис, на закопот на гробиштата Пер Ла Шез на 7. IX. 1935 година во Париз. Од тогашниот печат како и во југословенската периодика¹²⁾,

XVIII седница, во дискусијата по рефератот на Г. Димитров, Морис Торез стр. 400: ... Антифашистички покрет (Амстердам—Плејел), који је почео на позив Р. Ролана и А. Барбиса, развијао се успешно“...

XVII седница стр. 412 Морис Торез: ... Само Амстердамски покрет, којим одлично руководи БАРБИС, окупула преко 2000 комитетa, али и то је премало. ...

Том XII, стр. 904 Палмиро Тољати-Ерколи, реферат на 34 седница на VII конгрес на КИ: Задачите на КИ во врска со новата светска војна што ја подготвуваат империјалистите, точка VIII: Единствениот фронт во борбата за мир и против империјалистите; 904: „... Није ни мало случајно што је последњих година први озбиљан корак у сузбијању акција социјалдемократских партија против јединственог фронта учинио антиратни покрет, чију су парола први пут на Амстердамском конгресу (27—30. VIII. 1932) изrekli такви надахнути борци против империјалистичког рата као што су Ромен Ролан и Анри Барбис. Комунисти свим силама доприносе и у будуће ће доприносити развиту тог покрета. Меѓутим, не можемо сматрати довољним до сада постигнуте резултати у тој области нити успехе јединственог фронта у антиратној борби уопште...“.

¹²⁾ Во списанието „Јавност“ бр. 33 од 1935 год. Густав Крклец пишува: „... Никад се Барбис није заустављао. За разлику од толиких страних и наших писаца који започну каријеру на духовним барикадама, да би завршили у удобним фотељама доцније рентијерске удобности, он је остао доследан интелектуалац-пролетер. Своје гледање на свет он није прилагођавао ставима, није превртао према ветровима, нити је блажио слаткоћом честих и корисних компромиса. Пре би се могло рећи да је он то своје гледање кориповао, допуњавао, оштрије, саображавао оном гледању на свет које му се чинило истинско, поштено и исправно... Његова смрт је заиста пуном светлосћу обасјала плодност једног живота и цео тај његов симболичан и пионерски пут“. „Книжевност“, септември 1935 Загреб. Овој број беше посветен на Барбис, по повод смртта. Во белешката од Редакцијата меѓу другото, се вели: ... Меѓународна радничка класа остат ће му вечито захвална за све оно што је за њу учинио. Барбис је био одлучан пацифиста и антифашиста... учествовао је у свим акцијама против фашистичке реакције и светског империјализма“. „Развитак“, XI 1935, „Бразда“ — XI—XII 1935.

беа пронајдени и неколку извештаи, како и одгласи во странскиот печат за смртта на Барбис.

На состаноците на групата за изложба се одвиваа интересни активности. Освен зачуваните документи и фотографии од претходните изложби, се истражуваа и други, како според укажувањата на сценариската група, така и според сопствените увиди на групата во врска со темата на Часот. Така во весникот „Пролетер“ од 1929 до 1935 година беа пронајдени повеќе документи и написи, меѓу нив и познатиот Апел на интернационалниот комитет за амнестија во Југославија, за политичките осуденици во Југославија, за формирање комитети за амнестија на политичките осуденици во Југославија, под кој стоеја потписите на Анри Барбис, Ромен Ролан, Андре Малро, Габриел Дишен, Франсис Журден, Етјен Мило. Седиштето на овој комитет беше во Париз во 1935 година, а комитети постоеја во Брисел, Прага, Виена, Њујорк, Торонто, Буенос Аирес, Сао Паоло и во Сиднеј. Во дебатата беше даден акцент на фактот дека апелот против својата волја ја напуштија татковината и живеат скоро на сите континенти, како и до чесната интелигенција, која е против реакцијата и фашистичкото угнетување, за да се групира во комитети за амнестија на политичките осуденици во Југославија, од кои 160 беа масакрирани по затворите, а над 5000 беа најсурово измачувани.

Слични нови документи групата пронајде и во весниците „Балканска федерација“ и „Македонско дело“, потоа „Политика“, од што беа направени копии. Учениците кои учат француски јазик ја проследија Барбисовата антифашистичка дејност во Франција и во земјите со романска група јазици, тие што учат англиски во Англија, САД и Канада, а тие што учат германски и руски во соодветните земји. Беше направен и табеларен преглед на најзначајните меѓународни настани 1925—1935 со истакнување на најважните антифашистички светски и посебно Барбисови активности, за жал, поради финансиски тешкотии немаше можност да се презентираат на изложбата. Тоа, сепак, придонесе да се осветли брилијантната меѓународна антифашистичка фигура на Анри Барбис, за кого, списанието „Развиток“ од ноември 1935 година, во Белград, истакнува дека е „еден од ретките Французи, кој во себе ги носеше и низ својата животна акција ги олицетворуваше гелемите идеали на Великата француска револуција: еднаквост, слобода и правда, човек кому таа Француска револуција му беше лулка, а татковина човештвото“.

Се дебатираше и за улогата на општественото битие на конкретната општествена историска средина во еволуирањето на општествената свест на индивидуата, во случајов на Барбис,

кој на млади години бил буржоаски романтик и песимист, за подоцна, по Првата светска војна да стане истакнат меѓународен антифашист, комунист, за кого стариот македонски револуционер Димитар Влахов, во своите „Мемоари“ вели: „Барбис беше извонредно благороден човек кој ја подржуваше нашата кауза со сите свои сили и секогаш беше готов да ни помогне, беше приврзан на делото на угнетените народи“¹³).

Групата за организација на часот покрај двата заеднички состаноци со другите групи кога се извршија проби за Часот, одржа и три посебни состаноци на кои се концепираа писмата — покани за присуство на часот на гостите, како и до заинтересираните средства за информирање, вклучувајќи ги тука и граѓаните од месната заедница на улицата Анри Барбис во населбата Маџари I во Скопје¹⁴). Оваа група заедно со сценариската ги подготви и предлог-информациите што по традиција се испраќаат од Часот до Републичката комисија за културни врски со странство, до Друштвата за културна соработка „Македонија-Франција“ во Скопје и „Југославија—Франција“ во Белград, до Претседателот на друштвото „Пријатели на Анри Барбис“ г-н Пјер Параф во Париз, до Музејот Анри Барбис, во Омон, недалеку од Париз, на француски јазик.

¹³) Д. Влахов, „Мемоари“, стр. 266 и 355.

¹⁴) Беа испратени писма до весниците: „Млад борец“, „Студенски збор“, „Нова Македонија“, „Вечер“, како и до Радио Скопје и до Телевизија Скопје, до соодветните младински редакции. Врските со месната заедница од улицата Анри Барбис во населбата Маџари I во Скопје датираат од V Барбисов час, кога во 1977 година беше изведен часот во домот на Марија Димовска број 35. Часот беше посветен на расказите на Барбис од Првата балканска војна, зашто во еден од нив, во „Малата зловна месечина“, Барбис говори за Македонци и Бугари, како војници, како и на преписката Анри Барбис и Моша Пијаде, под знакот на 20 годишнината од смртта на М. Пијаде. На научниот собир во организација на Собранието на СФРЈ и Институтот за современа историја во Белград, посветен на Моша Пијаде, беше поднесена Информација од Гурѓевка Донеска-Тренчевска, уредник на Барбисовите часови при Образовната програма на Радио Скопје (I).

Шестиот Барбисов час, се одржа исто така пред граѓаните на улицата Анри Барбис во јуни 1978 година во домот на Благоја и Благојка Арсовски број 33, во соработка со Службите за именување на улиците на Собранието на град Скопје (Јефто Трајковски) и соодветните служби на општина Гази Баба и месната заедница Маџари I. Часот беше посветен на темата Анри Барбис и Димитар Влахов, под знакот на 100 годишнината од раѓањето на Д. Влахов. Во дворот на споменатото семејство присуствуваа и 200 ученици од вишите одделенија на основните училишта „Наум Наумовски-Борче“ и „Вера Јоциќ“, лоцирани во овој дел на градот. Во рамките на овој час беше посетен и претседателот на Сојузот на борците на град Скопје, првоборецот Александар Спасов, а потоа група ученици од трите работни групи го посети гробот на Димитар Влахов каде што положија свежо цвеќе. Еден примерок од фотографијата пред гробот на Д. Влахов заедно со писмо-информација за VI Барбисов час беа испратени до Густав Влахов, син на Д. Влахов, амбасадор на СФРЈ во Виена, кој, веднаш, мошне возбуден и задоволен, им испрати писмо на благодарност.

Знаењата по историја, по македонски и на француски јазик се проткајувала и се преточувала во богата синтетичка мисла за да се известат споменатите организации и установи за најсуштествените текови на Часот. Индивидуалниот и колективно-консултативниот начин на работа доаѓаа до најсилен израз, развивајќи ги до максимум интелектуалните способности на учениците, смислата за корелација, за одвојување на битното од небитното, за новинарско обликување на информацијата. Посебен интерес и задоволство претставуваше преводот на информацијата од македонски на француски јазик, за што се определуваа само најдобрите ученици по француски јазик, за разлика при преводот од француски на македонски, кога имаше повеќе доброволци од сценариската група. Практиката укажува дека за овој вид работа во иднина би можело да се организираат вежби од напоредни преводи од француски на македонски и обратно, особено на историски текстови, што всушност, и стојат на располагање од Републичкиот комитет за информации.

Групата за организација на часот имаше задачи да изврши фотографирање на најинтересните подготовки за Часот на сите групи, како и да обезбеди фотографирање на текот на Часот, како прилог кон документите што заедно со Информацијата се испраќаат до Музејот „Анри Барбис“ во Омон, каде што се сместуваат во специјална спомен-витрина, предадена од втората генерација ученици на Барбисовите часови, во октомври 1977 година, во рамките на програмата за време на одржувањето на Деновите на македонската култура во Франција, во организација на Републичката комисија за културни врски со странство од Скопје, чиј претседател е истакнатиот македонски поет и есеист Матеја Матевски¹⁵).

¹⁵ Идејата за СПОМЕН-ВИТРИНАТА потекнува од првата генерација ученици, од III и IV Барбисов час, кога беа воспоставени врски со ООЗТ „Треска“ во Скопје, чиј Работнички совет материјално ја помогна витрината, а во оваа организација беше изработена под стручно раководство на инженер-архитект Драган Бошњакоски. Материјални средства даде и Републичката комисија за културни врски со странство, а околу прибирањето документи: копија од написи од Барбис и за Барбис во нашата југословенска периодика меѓу двете светски војни, преводи на делата на Барбис кај нас и др. помогнаа и Архивот на Македонија, Институтот за национална историја и Народната универзитетска библиотека во Скопје. Музејот Анри Барбис во Омон го посети група од 24 ученици од втората генерација во почетокот на јуни 1979 година со класниот раководител Даница Павловска, професор по француски јазик, Љубица Мишевска професор по математика и Гурѓевка Донеска-Тренчевска од Образовната програма на Радио Скопје. Тоа беше втора година од постоењето на витрината во Музејот, и овојпат, како што редовно се практикува и од VII Барбисов час беа оставени фотографии од Часот и Информација за содржината. За Барбисовите часови и за оваа научна екскурзија, на нивните педагошки вредности, за впечатоците, учениците и наставниците говореа на педагошката средба на професорите по француски јазик, во рамките на работната програма на Здруже-

Учениците од оваа група беа задолжени да го обезбедат и магнетофонското снимање на Часот преку Образовната програма на Радио Скопје за што се вршеа вежби на два УХЕР-и и на еден касетофон од каде што се пушташе музиката за илустрација на содржината во соработка со Мирјана Анушева, музички соработник на Образовната програма на Првата програма на Радио Скопје. Овие активности развиваа посебна љубов и интерес и внесуваа изразита мотивираност во подготовките за Часот, кој траеше околу 45 минути. Во изборот на трите прилози за образовната емисија „Видици“ од реализираното сценарио на Часот учествуваа членовите на сите три работни групи. Првиот прилог за Амстердамскиот конгрес против војната и фашизмот од август 1932 год. беше емитиран на 11 март 1985 год., пред одржувањето на Часот, и тој дел влезе како комплетна снимка на часот вклучен во сценариото преку Ухерска лента¹⁶).

ТЕКОТ НА XIII БАРБИСОВ ЧАС — СИНТЕЗА НА ПОДГОТОВКИТЕ НА ТРИТЕ РАБОТНИ ГРУПИ НА КЛАСНАТА ЗАЕДНИЦА I, КЛАС

Сценариската група, чии членови беа и водители на Часот, презентирајќи го искажувањето на Ото Бихаљи-Мерин за Барбис, според кого овој француски и светски писател и антифашист е олицетворение на голем живот; во него е оличена возвишената традиција на Франција и постојаната пожртвувана борба на француското современо работничко движење, го истакна и следново:

нието на професорите по странски јазици, одржана во октомври 1979 во гимназијата „Јосип Броз Тито“ во Скопје. Учениците останаа восхитени од културно-историските знаменитости на Париз, а посебно од Барбисовиот музеј, што Германците за време на фашистичката окупација го изгореле, потоа од Музејот на Париската комуна, сместен во Спомен паркот на Даниел Рену во Монтреј, предградие на Париз, од плоштадот „Бастилја“, каде што под раководство на Барбис на 14 јули 1934 година се одржале големи антифашистички манифестации, како и во наредната 1935 год., потоа од Палатата Шајо и др.

¹⁶) Вториот прилог беше емитиран по Часот, на 27 мај 1985, носејќи го насловот на самиот час, а третиот прилог на образовната програма на Радио Скопје беше реализиран на 30 август, по повод 50 годишнината од смртта на Барбис, под наслов „Анри Барбис во одбрана на Гоцевите основи на ВМРО (об.) од нападите на бугарските мусолиниевци слуги и од македонските фашисти“ во врска со брошурата „Вистината за ВМРО на Александар Протогеров“ од 1928 година, отворено писмо на Анри Барбис до граѓанинот Виктор Баш, претседател на Лигата за правата на човекот, ги разголи клеветите на Ефтимов, како главен уредник на весникот на македонските фашисти „Македонија“ што излегуваше во Женева, врз праведната борба што ја водеше ВМРО (об.) за победа на македонската кауза на меѓународната сцена.

„Една случајна средба со Анри Барбис во пролетта 1934 година во редакцијата на списанието „Монд“, што тој го уредуваше, ми го зачува ликот на Барбис во најубаво сеќавање. Уште тогаш веќе беше сериозно болен. Па, сепак, и натаму водеше борба на која ѝ го посвети сиот свој живот. Неговата висока става, поднаведнати раменици и убаво, со внатрешен оган осветлено лице, оставаа неизбришливи впечатоци. Наведнат, со малку издигната фина, нервозна рака, се трудеше да ги оживее дамнешните спомени. Бавно и со скржави зборови ги разбудуваше своите сеќавања од патот по Југославија. Белграѓаните кои се туркаа за да го поздрават големиот пролетерски писател и борец беа растурувани со бајонети. Тоа беа впечатоците, зародишот на книгата „Целати“. Додека зборуваше за тоа неговиот длабок и сериозен глас беше како потемнет од тага“.

По овие мемоарски сеќавања што беа одбрани на последните состаноци на сценариската група, кога се утврдуваше содржината на сценариото на Часот, следуваа и биографски податоци за детството и младите години на Барбис кога тонот на меланхолијата и магловитото беспаке на симболизмот се наоѓаа во неговите почетни дела: поезија, раскази и театарски критики. Потоа започна и подлабоко да ги истражува подвижните сили на историските збиднувања. Зеде учество во борбите што се водea околу Драјфусовата афера, а објави и два романи. За време на Првата светска војна учествуваше во одбраната на татковината во првата борбена линија. Таму ги доживеа трагичните настани што ги опиша во романот „Оган“, дело што ги вознемири срцата и стана фактор во свеста на своето време, кое доби и Гонкурова награда наспроти протестите на шовинистите и реакционерите. Барбис во него ги обелодени военото време, фронтите и стана израз на чувствата на милиони луѓе. Во него Барбис на масите им го покажа револуционерниот пат на борбата. Потоа се појавија и други негови воени книги. Оттогаш Барбисовиот глас насекаде се слушаше: во статиите, на митингите, на конгресите, во борбата против злосторствата — сиот негов живот согоруваше за целите на напредокот, демократијата и социјализмот.

Во 1919 година го организира и го раководи Републиканското здружение на бившите борци на Франција, а застанува на чело и на нивното меѓународно здружение, насочувајќи ги дејностите на сите бивши борци во борба против војната, а по 1922 година и против фашизмот. Тој ја брани младата советска Ленинова држава од нападите на реакцијата. Активно дејствува во Антиимперијалистичката лига, во Меѓународната работничка помош, а во 1923 година станува член на КП на Франција, во 1925 година објавува пламенен протест против војната во Мароко што е водена за интересите на француските трусто-

ви. Во 1926 година, по неговото враќање од некои балкански земји, ја објавува книгата „Целати“ во која го опишува Белиот терор на Балканот. На оваа тема пишува и во други книги. Во списанието „Монд“ одгласува неговиот повик за борба против лажовите и корупцијата, за борба против војната и фашизмот.

Основната идеја на Барбисовото творештво и револуционерно дејствување е: ковање на оружјето на духот за борба против угнетувањето. Неговиот стил е едноставен, популарен, но суптилен. Ги напушта маниризмот и магловитоста на симболизмот. Ги има сите особини на вистинска скромност и едноставност, кои се својствени на вистинските великани. Неговиот живот беше полн со храброст, пожртвуваност и работна упорност. Барбис е голем учител на нашето време: значаен писател, неуморен борец — вистински комунист¹⁷⁾. — Истакнува Ото Бихаљи Мерин, роден во 1904 година.

По музичката пауза доловена преку антифашистичката мелодија „Буди се исток и запад, буди се север и југ“, што, според сценариото на часот членовите на групата за организација на Часот на време ја вклопија преку касетофон, членовите на сценариската група ги проследија неговите најзначајни антифашистички дејности од 1925 до 1935 година. Притоа беше истакнато дека првите повоени години се карактеризираат со бележит подем на меѓународното работничко и комунистичко движење, како и на прогресивните сили во светот. Тоа беше причина буржоаската реакција, а од 1922 година и фашистичките режими во Италија, по јунскиот преврат во 1923 година, во Бугарија, во Германија, Австрија, во Југославија, Грција, Албанија и во други земји, да започнат најкрваво да се пресметнуваат со напредните и револуционерните сили, воведувајќи го таканаречениот Бел терор.

Богатото искуство на Барбис од работата во Меѓународното здружение на бившите борци и во Меѓународното антивоено и антиимперијалистичко обединување на интелектуалците „Clar-

¹⁷ Ото Бихаљи-Мерин: „Мисли о боје“, „Просвета“ 1950 Београд. По XIII Барбисов час Ѓ. Донеска-Тренчевска го посети Ото Бихаљи-Мерин, во неговиот дом во Белград (Немањина 9) и го запозна со текот на целиот час, заблагодарувајќи му се од името на целиот клас за учеството во емисијата со овој текст, при што му беше предаден букет цвеќе. Восхитен од тоа, со топол треперлив старечки глас, тој меѓу другото рече:

...„Кога се секавам на Барбис, на онаа негова широчина во прибирањето и обединувањето на сите прогресивни сили во светот, не сè што е антифашистички расположено за создавање на единствен фронт, на заеднички народен фронт против фашизмот и војната — нешто како да ме тера да го споредувам тоа со огромните напори на Јосип Броз Тито во создавањето на политиката на неврзувањето, се разбира, во сосема нови историски услови по Втората светска војна. И тоа визионерство на Барбис на општествените императиви најмногу го ценам како виден меѓународен општествен антифашист“.

те“ („Светлина“¹⁸), му помогнало да го организира не само напредното француско, туку и светско јавно мислење за помош и поддршка на првите жртви на фашизмот во Италија¹⁹), за време на познатите масакри во Торино и Рим, потоа во балканските земји, Полска, Кина и во други држави.

Во 1924 година во Бугарија, особено во Пиринска Македонија фашизираната ВМРО, во почетокот под раководство на Тодор Александров, а потоа на Александар Протогеров и Ванчо Михајлов, во текот на есента 1924, потоа во 1925 и во наредните години, идејно дистанцирајќи се од ВМРО (обединета)²⁰), извршуваат многубројни убиства и масовни масакри врз најнапредните синови и ќерки на македонскиот и на бугарскиот народ²¹).

Почитувајќи го дидактичко-методското барање за КОНТИНУИТЕТОТ во одржувањето на Барбисовите часови, сценариската група, при наведувањето на жртвите на Белиот терор во Македонија и Бугарија во 1925 година (откако е спомнато подлото убиство на Тодор Паница, на 8 мај во Бургтеатарот во Виена), преку магнетофонот, во соработка со членовите на гру-

¹⁸ А. Барбис во својот напис во „Иманите“ од 10.III.1919 год. го објавил основањето на групата „Кларте“, околу која сакал да ги собере писателите, уметниците и интелектуалците со цел да се создаде „една интернационална мисла“. На групата ѝ припаѓале Вајан-Кутурје, Рајмонд Лефевр, Анатоли Франс. Првиот број на списанието „Кларте“ излегло на 11.X. 1919 год. Во него соработувале, меѓу другите и Ромен Ролан, Алберт Ајнштајн, Бертранд Расел. При своето основање групата „Кларте“ се смета себеси како независна од политичките партии, но по конгресот на КПФ во Тур, решително застанува на страната на КП на Франција./ Анет Видал, оп. цит. Владимир Брет „Барбисовото движење „Кларте“, Прага 1963 год. издание на Чехословачката академија на науките, на фр. јаз. И. Анисимов: Революционерная классика, Современная литература за рубежом. Москва 1960 год.

¹⁹ Покрај тоа Барбис активно се вклучил и во кампањата што ја води КП на Франција и сиот напреден свет за спасување на Сако и Винцети, кои како активни италијански револуционери во САД неправедно биле осудени на смрт, поради учеството во организацијата на протестниот митинг во Броктон против суровите физички тортури на полицијата, чија жртва станал еден нивни сонародник.

²⁰ ВМРО (об.) е основана во октомври 1925 година. Обидите за нејзино основање во мај 1924 година, кога се издадени познатиот Мајски манифест и другите документи за обединување на сите прогресивни сили на македонското ослободително движење, пропаднале зашто Тодор Александров и Александар Протогеров, веднаш по потпишувањето на Мајскиот манифест откако се вратиле во Софија, се откажале од своите потписи. Единствено Петар Чаулев останал доследен на својот потпис, како член на тогашниот ЦК на ВМРО. Но, како што е познато, платените убијци на бугарскиот двор и влада и на фашизираната ВМРО, го убиле во Милано, во декември 1924.

²¹ Димитар Влахов, „Мемоари“ и „Одбрани статии 1924—1947“ д-р Иван Катарџиев и м-р Д. Пачемска, Трудови за ВМРО (Об.)

пата за организација на часот²²⁾, вклучи дел од III Барбисов час од мај 1975 година, кој целосно беше посветен на Анри Барбис и Тодор Паница. Тоа внесе посебна свежина на Часот, автентична динамичност, зашто нивните претходни колеги, ги објаснија историските околности за убиството на Паница, акценти-рајќи ги меѓународната активност на ВМРО (об.) во разголувањето на фашизираната ВМРО и посебно дејноста на Меѓународниот комитет за одбрана на жртвите на Белиот терор на Балканот, на чело со Анри Барбис во Париз. Беше прочитан во оригинал и во превод дел од расказот „Лав“ од Барбис, што беше посветен на Паница, зашто Барбис го нарече лав за фашистите.

Потоа беше истакнато дека Барбис во борбата против Белиот терор, против војната и фашизмот се најде во фокусот на најважните настани и активности во работата на повеќе меѓународни организации и органи на чие чело стоеше заедно со Ромен Ролан, Алберт Ајнштајн, Хенрих Ман, Максим Горки, Теодор Драјзер, Џон Дос Пасос, Аптон Синклер, Сун Јат Сен, Сен Катајама, Даниел Рену, Марсел Вилар, Вили Минценберг, Андре Малро, Габриел Пери, Мадам Дишен, Хенрих Ман, Анриет Ролан Холст и други.

Посебен интерес кај присутните предизвика патувањето на Барбис на Балканот. Во организација на Меѓународната црвена помош²³⁾ на 11 ноември 1925 година Анри Барбис, Леон Верно-

22) При доаѓањето нова генерација ученици, обично се запознаваат со содржината на досегашните Барбисови часови. Членовите на сценариската група, на групата за изложба и за организација на Часот, во зависност од содржината на Часот што го подготвуваат, ги проучуваат содржжните од претходните часови што, без сомнение, ќе им помогнат во реализацијата на новата содржина. Така за овој час, тие ја преслушуваа снимката од III час и одбраа извадок за сценариото, најинтересниот дел за Анри Барбис и Тодор Паница. Во ова посебна активност покажаа членовите на сценариската група, при што дојдоа до израз асоцијативните и корелативните аспекти на мислењето и фантазијата.

23) Меѓународната организација за помош на револуционерите позната и како Меѓународна црвена помош, е формирана во 1922 година на IV конгрес на Коминтерната, во Москва. Нејзина задача била да дава правна и политичка, морална и материјална помош на револуционерите во капиталистичките земји; организирање кампањи против Белиот терор во одделни земји, против судските процеси, ангажира адвокати, им помага на затворениците. Организацијата имала свои секции во разни земји, во кои влегувале доброволно припадници на работничката класа, на селанството, на интелегенцијата и на други слоеви без оглед на политичката припадност. Таа организираше низа акции против Белиот терор во Германија, Унгарија, на Балканот, против линчувањето на Црните во САД, водела борба за одбрана на Георги Димитров на Лајпцишкиот процес, се борела за револуционерите, за право на азил на политичките емигранти. За систематски кампањи Организацијата земала два датуми: 18 март, Де-

ше, професор, генерален секретар на Интернационалата на просветните работници и госпоѓица Пол Лами, адвокат од Брисел, заминуваат за Виена и за Балканските земји, каде што се задржуваат еден месец, како членови на Анкетна комисија, чија задача е да го проучи Белиот терор на Балканот и со него да ја запознае светската напредна јавност.

Многу емигранти од балканските земји го посетувале Барбис и го запознавале со општествено-економската и политичката ситуација во своите земји и неговите сознанија на овој план сè совпаѓаат со оние на Меѓународната Црвена помош, чија задача била да ги открива и да им помага на жртвите на Белиот терор кој, беше синоним за контрареволуцијата и за фашистичките режими.

Барбис ги посетил Букурешт, Софија, Белград и Будимпешта и по враќањето, во јуни 1926 година, ја објавил документарната книга „Целати“, во издание на „Фламарион“, за која Мирослав Крлежа вели: „ја доживеав таа извонредна чест, што сите балкански држави ја забранија, без исклучок“²⁴). Таа беше преведена и на српскохрватски јазик меѓу напредното југословенско иселеништво на американскиот континент²⁵). Многу напредни весници и списанија во Европа и во светот дале прикази, извадоци, анкети и рецензии²⁶). Формиран е и Комитет за одбрана на жртвите на Белиот терор на Балканот во Париз, чиј претседател бил Барбис, потоа во Лондон, во Виена и во Берлин.

Според согледувањата на Барбис владите на Балканот владеат против своите народи преку полицијата, преку политичкиот и судскиот терор. Парламентите се сеништа, а корупцијата

нот на Париската комуна, и 12 декември, Денот на жртвите на Кантонската комуна во Кина. Во многу земји, како и во Југославија таа работела нелегално.

Петтиот конгрес на Коминтерната донел посебна резолуција за работата на оваа вонпартииска организација на 8 јули 1924 година и ги задолжила сите партии и организации да ги оживотворуваат нејзините цели и задачи, прогласувајќи го 18 март (Денот на Париската комуна) за ден на Меѓународната Црвена помош. Во текот на Втората светска војна престанува да работи оваа организација. Како што е познато нејзините искуства се користени во текот на илегалната работа на КПЈ 1941—1945.

²⁴) М. Крлежа „Есеи“, I книга, Анри Барбис о Балкану“ 629—638.

²⁵) „Балканска федерација“ број 85 од 1927 год. стр. 1733: „Целати“ (на српско-хрватски) — Потреба да се формираат Балкански комитети во Америка. М. Т. (на француски ј.).

²⁶) Анет Видал: Анри Барбис — војник на мирот, стр. 140, Париз Anette Vidal: Henri Barbusse — soldat de paix. 1953 год. „Балканска федерација“ број 50 и број 51 од 1926 год. посебно статијата „Целати“ од А. Барбис и европското јавно мислење, со анкета — (на франц. јазик.) број 51 стр. 871. „Воља“ јулски број 1926 стр. 478—479, Београд, види бел. 24, М. Крлежа „Есеи“ — I дел.

го заразила сиот државен апарат. Автократијата се одржува на власта преку сите расположиви средства, и сеедно е, дали тоа е генерал Авареску или полковникот Пангалос, дали Пашиќ или Хорти, дали проблемот е трансилваниски или македонски, се владее со помош на фашистите, на жандармите и агентите, а никако според слободните демократски начела. Црквата го благословува теророт.

Посета на гробот на Анри Барбис, Париз, мај 1979 год.

Во рамките на антифашистичката борба Барбис, запознат со ставовите на Ленин за националното и колонијалното прашање, се залага да се реши и националното прашање на поробените народи. Тој не ја посетил Македонија, но се интересирал за македонскиот народ. Така во разговорите во Софија, на крајот на ноември и во почетокот на декември 1925 година, во врска со Версајскиот договор, тој, меѓу другото на средбата со претставниците на ВМРО (об.) изјавува: „Тие ја игнорираат или се прават дека ја игнорираат Македонија, таа Полска на Југо-источна Европа, која, само што се беше извлекла од јаремот на Султанот, веднаш по 1912 година, се најде распарчена од тројца браќа — непријатели, скоро ослободени од турската империја, новороденчиња на империјализмот: Србинот, Гркот и Бугаринот. Нова поделба ја расече несреќна Македонија, за која никој не ни сонуваше да преземе нешто“.

Потоа сценариската група се задржа и на престојот на Барбис во Белград, на враќањето од Софија, при што беа користени секавањата на неговата секретарка Анет Видал и известувањата на тогашните весници: „Политика“, „Правда“, „Вре-

ме“ и други, а што беше нагласено и во искажувањето на Ото Бихалџи-Мерин во првиот дел на часот. Барбис се обидел да го посети Моша Пијаде во затвор, преведувачот на неговиот роман „Пекол“, истакнат југословенски комунист, новинар и публицист, но полицијата не му дозволила. Барбис му испратил писмо, што тогашна „Политика“ го објавила, а од Виена му испратил и пакет книги, меѓу нив и кинеска граматика и речник, за што Родољуб Чолаковиќ²⁷⁾, поканет да присуствува на V Барбисов час, а спречен поради здравствени причини, од Хвар, мошне топло им раскажа на учениците за овој настан.

Книгата „Целати“, за која подетално ќе се говори на XIV-от Барбисов час, во мај 1986 година, под знакот на 60 годишнината од излегувањето, ќе им остане во длабоко сеќавање на младите како документарно отсликување на Белиот терор на Балканот кога воените буџети на Романија, Бугарија, Грција, Југославија и Унгарија изнесуваа подеднакво околу две милијарди и кога во духот на Законот за заштита на државата во споменатите земји најсурово се задушуваа секоја напредна мисла и акција. Критичкиот однос кон известувањата на некои реакционерни весници и списанија за посетата на Барбис на Балканот и за неговата книга „Целати“, како, на пример, во „Време“ и „Волја“, придонесе за развој на историско-дијалектичкото мислење кај младите и за нивната идеолошко-политичка определеност²⁸⁾.

На Часот значаен акцент беше даден и на богатата барбисова антифашистичка дејност од 1927 до 1933 година. На 10. II. 1927 година во Брисел Барбис е еден од организаторите на меѓународниот конгрес против колонијалното угнетување со цел да се обединат сите антиимперијалистички сили во светот. Кинеската делегација била најмногубројна и најактивна, навестувајќи го своето ослободување од јапонскиот и од другите империјализми, а бранејќи ги своите права на живот го брани правото на сите други угнетувани народи. Конгресот ја основа Меѓународната лига против империјализмот и за национална независност, со чиј секретаријат Барбис редовно и мошне соработува. И во сите околности Барбис ја покажал првостепената

²⁷⁾ Покрај писмото, Р. Чолаковиќ, на учениците им ја испрати својата книга „Робијашење со Моша Пијаде“, за што учениците посебно со писмо му се благодариле преку Советот на федерацијата, во неговиот кабинет, каде што наскоро се беше вратил на работа, во јуни 1977 година.

²⁸⁾ На пример во јулскиот број на сп. „Воља“ во кратката рецензија за книгата „Целати“, покрај другото, стои: „...Барбис није само уметник и книженик, он је још уз то и политичар. а по политичком убеђењу комуниста. То је уосталом негова приватна ствар, и оно што ми ценимо код него, то је негов талент, те нам је врло жао и тешко. што га ставља у служби политике, која иде на штету неговите уметности“. У својим политичким списима г. Барбис је врло често тенденциозан, као што је то случај са књигом „Целати“... јули 1926, Београд.

улога на Комунистичката партија во помошта што ја дава на колонијалните народи во борбата за слобода и независност. Неговата помош на оваа организација доаѓа до израз на II меѓународен конгрес, кој, и покрај тоа што француската влада не го дозволила неговото одржување во Париз, на 23 јули 1929 година, се одржа во Франкфурт, продлабочувајќи ги задачите од Бриселскиот конгрес, афирмирајќи ја борбата на народите во Индија, Индонезија, Индокина, во Африка, Латинска Америка, на Црните во САД, каде што, покрај другото, и фашизмот почнал да ги манифестира своите канци. Разголена е соработката на домашната буржоазија со буржоазијата на угнетувачката земја, како и онаа на социјалдемократијата со буржоазијата.

На првиот светски конгрес на пријателите на Советскиот Сојуз во ноември 1927 година, Барбис, покрај другото, говори за опасноста од воен напад врз Советскиот Сојуз, зашто како претседател на Меѓународното здружение на бившите борци детално бил информиран од своите колеги за познатиот неуспешен пуч на Хитлер во Минхен, во 1923 год., како и за други фашистички акции, на кои работништвото и напредната германска јавност долго им се спротивставува во третата деценија на нашиов век, и покрај познатиот Бел терор што германската реакција го спроведува уште од 1918—1919 година, по ноемвриската револуција од 1918 година²⁹⁾.

Меѓународната антифашистичка дејност на Барбис во 1928 год., е проткаена и со активности за афирмацијата на праведната борба на македонскиот народ за национална и социјална слобода. Меѓу нив е објавувањето на брошурата „Вистината за ВМРО на Александар Протогеров“³⁰⁾, кој, веднаш потоа, од ривалско-парични причини е убиен. Во неа Барбис го разгледува финансирањето на фашистичката мафија на Протогеровците и на Михајловистите од Мусолини, кој обилно ги помага како свои верни соработници и слуги на светскиот фашизам³¹⁾.

Информиран од билтените на Лигата за правата на човекот, во Париз, како и од весникот „Македонија“, орган на фашис-

²⁹⁾ Комунистичка интернационала, стенограми и документи конгреса, том VII, стр. 200 и 1152/ 216.

³⁰⁾—³¹⁾ Во 1928 година во Париз излегла и брошурата „Вистинската фигура на ВМРО“ — Писмо до Лигата за правата на човекот, во одговор на македонскиот фашист Ефтимов, во едицијата Македонско прашање на печатницата М. Каен, на француски јазик од Михајлов—Лазаров. Во 1927 год. со сличен наслов на ваква брошура, „Вистината за ВМРО“ се јавил и Коста Тодоров, во едицијата „Селско знаме“, кој за време на владата на Ал. Станболиски бил министер, потоа делегат на Бугарија во Друштвото на народите и амбасадор на Бугарија во Белград. И тој како и претходните автори ја разгледува суштината на фашистичката ВМРО на Протогеров и В. Михајлов. И кај нив и кај Барбис истакнати се податоците дека Наум Томалески, како претставник на ВМРО-фашистичката, од Мусолини примил 2 милиони лири (стр. 8 — Михајлов—Лазаров).

тичката ВМРО, што излегувал во Женева, под уредништво на Симеон Ефтимов, дека Лигата соработува со ВМРО на Протогеров и во нивна чест организира состаноци, како оној во март 1928 година, на кој се говорело за правата на Македонија, што тие се претставувале како претставници на македонскиот народ, ја напаѓале ВМРО (обединета) и посебно Димитар Влахов, Барбис веднаш презел мерки. Со својот секретар на Комитетот за одбрана на жртвите од Белиот терор на Балканот, Марсел Вилар, неколку пати интервенирал кај Управата на Лигата, но сè било напразно. Затоа во мај 1928 година ја напишал споменатата брошура, што претставува отворено писмо до граѓанинот Виктор Баш и до Лигата за правата на човекот со поднаслов „Дали Лигата може да соработува со банда убијци“. Таа е печатена во јули истата година.

Виктор Баш бил претседател на Лигата за правата на човекот и Протогеровци се обиделе преку вешт маневар да ја искористат Лигата за придобивање на демократските организации на Запад за свои цели. Анри Барбис јасно уочувајќи ја разликата меѓу Гоцевата ВМРО и фашистичката на Протогеров, истакнува:

„Наша задача е да го дигнеме својот глас, да ја кажеме вистината за ВМРО на Протогеров за да ја спречиме соработката на Лигата за правата на човекот со една фашистичка организација, со убијци и со предизвикувачи на војни. Моја задача е како Претседател на Комитетот да интервенирам кај вас за македонското прашање, кое е во фокусот на прашањето на Блискиот исток“.

Мошне значајна улога во меѓународната антифашистичка дејност на Барбис одиграло и списанието „Монд“ („Свет“), чиј прв број излегол на 9 јуни 1928 година. Директор бил Барбис а во Управниот одбор членувале: Алберт Ајнштајн, Максим Горки, Аптон Синклер, Мануел Игарт, Мигел д' Унамуно, Леон Базалжет, Матиас Морард, Леон Верт. Меѓу соработниците фигурираат најмаркантни личности од Запад и од Исток. Списанието многу придонело за обединување на сите антифашистички сили и за развојот на Народниот фронт. Во него Барбис ја објавил познатата статија за македонскиот народ, под наслов „Еден поробен народ“.

Импозантната антифашистичка мисла и акција на Барбис доаѓа до силен израз на Првиот меѓународен антифашистички конгрес, што на 9 и 10 март 1929 година се одржал во Берлин, како и на познатиот Амстердамски антивоен и антиимперијалистички конгрес, од 27 до 30 август 1932 година.

На Антифашистичкиот конгрес во Берлин, што го отворил Анри Барбис, учествуваат претставници на сите демократски, пацифистички, хуманитарни и други организации и сојузи, како и многу видни претставници на науката и на општествената

мисла од сите европска земји. Задача на Конгресот била да се обединат сите сили на прогресивна Европа за борба против фашизмот и империјализмот, против опасноста од војна, како и против фашистичкиот терор над угнетените народи, национални малцинства и работните маси. На Конгресот биле претставени и сите национално-револуционерни движења, меѓу нив и македонското, преку Димитар Влахов, кој за овој настан говори во своите „Мемоари“ и во Зборникот „Статии и говори“ 1924—1947³²⁾ год. Судбината на распарчена и поробена Македонија, која е најнесреќната жртва на разбојничкиот империјализам и на варварските методи на балканските фашистички диктатури, е предмет на посебен интерес од страна на Конгресот. Затоа од Конгресот се испратени протестни телеграми до владите во Белград, Софија и Атина, во кои, од името на 250-те учесници, се бара да се стави крај на убиствениот терор, да се даде општа амнестија на политичките затвореници, а на македонскиот народ да му се возвратат сите човечки, национални и културно-политички права³³⁾.

Специјалната изложба за Белиот терор во Бугарија и во Пиринска Македонија што била организирана во рамките на Конгресот ги запознала учесниците со многубројните жртви од најдобрите македонски и бугарски синови и ќерки — дело на фашистите.

Текот и значењето на Амстердамскиот антивоен конгрес беа презентирани преку магнетофонската лента, зашто овој дел од часот на 11 март веќе беше емитуван во рамките на циклусот на образовната програма на Радио Скопје „40 години од победата над фашизмот“, и на тој начин педагошката функција на магнетофонот-касетофон дојде до повторен израз, внесувајќи динамичност на Часот што го зголеми и интересот кај присутните. Беа истакнати иницијативниот апел за свикнување на Конгресот, потпишан од Барбис и Ромен Ролан, присуството на 2200 делегати, претставници на 30.000 здруженија, со над 30 милиони членови, кои го креваат својот глас против војната, против

³²⁾ Д. Влахов, Мемоари, стр. 278—280; Во „Статии и говори 1924—1947“, во статијата за Првиот меѓународен антифашистички конгрес во Берлин, март 1929 год. Влахов, покрај останатото вели: „Вистинските виновници за тешката положба на македонскиот народ се ропските мировни договори и западноевропските империјалисти, кои ги наложија тие договори и кои ги поткрепуваа фашистичките режими во Италија, Бугарија и во Грција. Тоа се и македонските фашисти кои се ставаа во служба на угнетувачите на македонскиот народ.“ — објавено за првпат во „Балканска федерација“ од 15 март 1929 год. Материјалите од овој конгрес што се однесуваат за Македонија, се објавени во специјална брошура „Во заштита на Македонија“ во издание на „Македонско дело“ во 1929 година.

³³⁾ Протестните телеграми до владите во Белград, Софија и Атина биле потпишани од членовите на Президиумот на Конгресот: А. Барбис, Михаел Кароли, Фан Поли, Вили Минценберг и Зигфрид Јакоби. В. спомената брошура „Во заштита на Македонија“, 1929.

империјалистичките и фашистичките злосторства, што без ни-чија одговорност се извршуваат насекаде, а против кои Друш-твото на народите не преземало ефикасни мерки, потоа извадок од секавањата на Димитар Влахов за учеството на овој Конгрес, како претставник на македонското национално-револуционерно движење, како и дел од секавањата на Жак Дикло за овој нас-тан, преку зачуваната снимка во фонодокументацијата на Ра-дио Скопје, од 1971 год.

Жак Дикло, истакнувајќи го значењето на Големиот глас на Амстердамскиот конгрес, што е основа за проширување и продлабочување на ова антивоено движење, кое во јуни 1933 година, на Конгресот во Париз, во салата Плејел, преминува во масовно движење против војната и фашизмот, наречено Амстер-дам—Плејел, покрај другото, вели:

„Вториот конгрес во Плејел директно беше организиран против фашизмот, бидејќи Хитлер веќе беше дојден на власт во Германија. Сето тоа, впрочем, изврши влијание и придонесе да се развие уште посилно идејата за единство на акцијата против фашизмот. Така во Франција единството меѓу комунистите и социјалистите забележа извонреден успех и токму во тој период ние ја водеме кампањата за ослободување на Георги Димитров, И зборовите на Барбис искажани на Конгресот во Амстердам ,сè да се направи за обединување, ништо да не се стори за ра-зединување' дојдоа до силен израз како неоодлив императив на општествените збиднувања. Конгресите против војната и про-тив фашизмот во Амстердам и во Париз беа најздравата основа за натамошните антифашистички акции во 1934 и 1935 година, кога се создаваше единствениот народен фронт против фашиз-мот, во што голема улога одигра Анри Барбис“.

Потоа сценариската група даде пресек на Барбисовите ан-тифашистички активности во текот на 1933, 1934 и 1935 година при што беше даден акцент на Меѓународниот конгрес на мла-дината против војната и фашизмот во 1933, кој усвоил Мани-фест, и во кој Барбис се обратил до младината во сите земји, повикувајќи ја што поактивно да учествува во сите антифашис-тички акции и дејности. Преку драматизирана одломка од една емисија по историја со учество на членови на радио-драмата на Радио Скопје беше доловена атмосферата на Лајпцишкиот процес од 1933 година, кога триумфираше одбраната на Георги Димитров и кога целосно беше разголен фашизмот, за што го-лем придонес дал Анри Барбис, кој бил на чело на специјално формируваниот светски комитет за одбрана на Г. Димитров, а во врска со што биле организирани и контрапроцеси во Париз и Лондон. Овој елемент на Часот ја зголеми емотивната компонен-та, поттикнувајќи на размислувања, споредувања и согледувања за улогата на меѓународната солидарност во антифашистичката борба.

Од крајот на септември до крајот на ноември 1933 година Барбис ги посетил Соединетите Американски Држави каде што се сретнал со истакнати антифашисти: научници, писатели, уметници, црнци, работници, студенти. Тој говорел на повеќе митинзи и средби, на состаноците на комитетите за борба против фашизмот и војната и укажувал на потребата од преземање најенергични мерки за да се стави крај на светското фашистичко зло што му се заканува на напредното човештво. Барбис говорел во Њујорк пред Американскиот конгрес против војната и фашизмот, пред 2600 делегати од 25 држави, од името на Меѓународниот комитет. Тој ги посетил Филадельфија, Вашингтон, Балтимор, Питсбург, Кливеланд, Детроит, Чикаго, Бостон. Во Харлем ја поздравил Лигата за правото на Црниците, каде што говорел на еден голем масовен митинг. Не изостанале ни многубројните средби со новинарите, интервјуата за радиопрограмите, како и размената на мисли со бројните пријатели, членови на движењата „Светлина“ и „Амстердам—Плејел“, со кои се допишувал одамна. На средбата со интелектуалците во Детроит говорел на тема „Литературата и Војната“. Антифашистичките комитети собрале големи суми пари што ги приложиле во касата на Светскиот комитет за помош на жртвите од хитлеровскиот фашизам.

Во текот на 1934 и 1935 година антифашистичката дејност на Барбис уште повеќе се засилува. Тој ги посетил Шпанија и Данска. Во 1934 година учествува на Меѓународните антифашистички конгреси на жените³⁴⁾ и на студентите³⁵⁾. На 20 мај 1934 година во Париз се одржал голем антифашистички собир на кој учествуваат луѓе од сите слоеви и од сите краишта на Франција со што се оневозможени обидите за фашистички пуч во Франција, што започнале на 6 февруари 1934 година. Светскиот комитет против војната и фашизмот бил ангажиран во организирањето помош на кинеските револуционери, на Ластуриските рудари во Шпанија и во подготовките за разголнување на обидите на Мусолини да ја нападне Етиопија, за што лично бил активиран Барбис во вклучувањето на Друштвото на народите за да се спречи овој напад, кој за жал, е остварен. Во јуни 1935 година на меѓународниот конгрес на писателите во Париз, Барбис поднел реферат под наслов „Нацијата и културата“, истакнувајќи ја во дискусијата и улогата на писателот како ангажиран општественик во антифашистичката борба. На 14 јули 1935 година учествува на чело на големата антифашистичка демонстрација на Народниот фронт на Франција и митингот го поз-

³⁴⁾ Меѓународниот конгрес на жените е одржан на 4.VIII.1934 година во Париз.

³⁵⁾ Меѓународниот конгрес на студентите е одржан од 28 до 30.XII.1934 година во Париз.

дравил од името на Националниот комитет за борба против војната и фашизмот и од името на Светскиот комитет³⁶⁾.

Во август, како гостин, учествува на VII конгрес на Коминтерната, кога и нему и на Ромен Ролан им е оддадено заслужено признание за големиот придонес во организирањето и зајакнувањето на светската антифашистичка борба. На 22 август се разболел од воспаление на белите дробови и на 30 август овој истакнат светски антифашист, почесен член на Советската академија на науките, на 62 годишна возраст починал во болницата во Кремљ.

На крајот сценариската група неколку минути им посвети на погребот и на одгласот на смртта на Барбис во Москва и Советскиот Сојуз, во Франција и во сиот свет.

Фактот што била формирана меѓународна делегација која ги придружувала посмртните останки во специјалниот воз до Париз, говори за големата љубов и почит спрема Анри Барбис, кој, според зборовите на Ромен Ролан, „меѓу сите писатели беше најголемиот служител на пролетерскиот интернационализам“. Според Анисимов „Неговото име и знаме“, а според Пол Ланжвен „тој беше апостол на мирот“.

На 7 септември 1935 на погребот на гробиштата Пер Лашез, недалеку од бесмртните Париски Комунари, од Барбис се опростило 500.000 французи, неговите најблиски, соработниците, сомислениците, соборците, пријателите, оддавајќи му заслужено признание и почит за сè што сторил во борбата против војната и фашизмот, што ја покажа својата страст спрема вистината и разумот, што го отвори патот кон единството, за пораката на генерациите, со која засекогаш издигна: „Проширете го и обединете го Народниот фронт“ („Elargir et unir“) — порака со неисцрпна современа животворност во дијалектичкото дејствување на субјективните сили.

По мелодичните Бетовенови звуци од „Ода на радоста“ членовите на групата за изложба ги поканија присутните да ја разгледаат скромната изложба, што ја дополни визуелната компонента на доживувањата и на сфаќањата на овие настани.

ДОПОЛНИТЕЛНАТА РАБОТА ПО ЧАСОТ — ФУНКЦИОНАЛНА КОМПОНЕНТА НА ПЕДАГОШКИТЕ АСПЕКТИ НА ГРУПНАТА РАБОТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Првите задачи по одржувањето на Часот веќе се навестени во завршниот дел на Часот и во одјавата. Традиционално од секој Час, како што веќе можеше да се забележи во подготов-

³⁶⁾ До „Réveil des combattants“, Орган на А. Р. А. С. Републичкото здружение на бившите борци, чиј основач е Анри Барбис на 2. XI 1917 год.; 15. VII 1935 год.

ките, се испраќаат информации до споменатите органи и организации: до Републичката комисија за културни врски со странство и до друштвата за културна соработка „Македонија—Франција“ во Скопје и „Југославија—Франција“ во Белград, на македонски јазик, а на француски јазик до Претседателот на друштвото „Пријатели на Анри Барбис“ Г-н Пјер Параф, писател, во Париз и до Музејот „Анри Барбис“ во Омон, Франција, придружени со фотографии и други документи за „Спомен-витрината“³⁷⁾. Во извршувањето на овие задачи се развива љубовта спрема работата, критичноста, самокритичноста, одговорноста, се развива другарството, смислата за групна и колективна работа, естетските чувства, посебно при постановката на изложбата, се случуваше да се изведат неколку прередувања за да се дојде до најсоодветната хармоничност. Во секоја работна група е направен осврт на извршените задачи со критичност спрема пројавените слабости за да не се повторуваат во иднина, а се набележани и новите задачи во врска со темата на идниот XIV Барбисов час, што се најавува во текот или на крајот на часот, за што посебно се говореше на еден од часовите на класниот раководител.

Ке одбележиме уште една традиционална активност, што, често се практикува, а тоа е разговорот со студентите по историја на Филозофскиот факултет во Скопје, кои, под раководство на професорот д-р Војо Кушевски, во рамките на практичната работа, се редовни гости на Барбисовите часови. Во разговорите се истакнуваат сите идеолошко-политички и педагошко-методски аспекти во работата со младите при подготвувањето и реализирањето на овие часови, при што најмногу се истакнува корелација меѓу воспитната работа на класниот раководител и одделните наставни содржини, на пример, по историја, француски јазик, македонски јазик, марксизам и самоуправање, по ликовно и музичко воспитување, што, навистина, практиката покажа дека се неисцрпно извориште за творечка работа, а, што и ние досега не сме го искористиле доволно. Како причина за тоа секогаш се јавува недостигот од време, но, мора да се настојува преку навремено планирање и соработка со соодветните наставници корелацијата да дојде до што посилен израз водејќи сметка и за возраста на учениците.

Барбисовите часови поттикнуваат на најразновидна иницијатива за други слични активности во работата на класниот раководител, историчар или професор по некој странски јазик, или по македонски јазик итн. Разговорите укажуваат и на некои забелешки, што со задоволство се прифаќани, потоа сугестии и предлози за плодна работа и соработка. Емитирањето на најинтересни делови од овие разговори во рамките на прилозите

³⁷⁾ В. белешка 15.

од Барбисовите часови на Образовната програма на Радио Скопје претставува афирмација и поттик на овој вид корисна соработка меѓу средните училишта, наставата по методика на наставата по историја на Филозофскиот факултет во Скопје и Образовната програма на Радио Скопје.

Веруваме дека подготовките и реализацијата на XIV Барбисов час во текот на учебната 1985/86 година што ќе биде посветен на документарната книга „Целати“ со која беше разголен Белиот терор на Балканот, како злосторничко дело на фашизмот, **КЕ ПРИДОНЕСЕ ОВАА СОРАБОТКА** уште повеќе да се збогати од повеќе аспекти и во повеќе насоки.

Париз, 1 јули 1985

ДРАГИ ПРИЈАТЕЛИ

Најтопло ви благодарам лично и од името на членовите на Друштвото „Пријатели на Анри Барбис“ што и вие се придруживте кон одбележувањето на 50 годишнината од смртта на нашиот голем пријател кој ја сакаше и ќе ја сакаше вашата убава земја.

Мојата најголема благодарност и кон вашите професори што му посветија толку интересни часови, кон историската катедра на Филозофскиот факултет и студентите и кон Друштвото на историчарите на СРМ.

Јас ја испратив вашата документација (писмото и фотографиите што ни овозможија лично да ве запознаеме) во Музејот „БАРБИС“ во Омон и побаравме од конзерваторот ако има на располагање филм да ви го испрати.

Ние планираме почесна вечер за Барбис во литературните средини, во здружението на бившите борци и на борците од Движењето на отпорот против фашизмот, предавање за Анри Барбис и читање извадоци од неговите дела.

Најсрдечни пријателски поздрави и најсимпатични чувства спрема Вас и вашите професори.

Пјер Параф,
Претседател на друштвото „Пријатели на А. Барбис“, „Пријатели на Е. Зола“, тестаментски извршител на Барбисовото дело, член на француската комисија за УНЕСКО и Почесен претседател на Движењето против фашизмот — за пријателството меѓу народите.

ФАКСИМИЛ ОД ПИСМОТО НА ПЈЕР ПАРАФ

"LES AMIS D'HENRI BARBUSSE"

Association déclarée (Loi du 1er juillet 1901, art. 5) le 17 juillet 1951, à la Préfecture de Police de Paris, sous le N° 81-756

Siège : Pierre PARAF, 4, rue Thiers, 75116 PARIS - Tél. 533.86.41

BUREAU

A titre posthume :

Annie BARBUSSE
Félix BRUN
Pierre ABRAHAM
Jean-Jacques BERNARD
Étienne NOUVEAU
Auguste TOUCHARD
Annette VIDAL
Denise DECOURDEMANCIE

Paris le 1er Juillet 1985

Président :

Pierre PARAF

Vice-Présidents :

Charles DUPUIS
André FILLÈRE
Pierre GAMARRA
Célestin LUCIBELLO
Jacques MEYER
Jean NENNIG
Lucien PSICHARI
Jean RELINGER
André TOURNÉ
André VIEUGUET

Secrétaires Généraux :

Danielle BONNAUD-LAMOTTE
André PICCIOLA

Treasorier :

Suzanne DEMOULIN-LABY

Membres :

La Générale BARTHE
Madeleine DORGELES
Jean SIRODEAU

Chers amis

Je vous remercie vivement, personnellement
et au nom des Amis d'Henri Barbusse,
de vous être associés à la commémoration
du 50ème anniversaire de la mort
de notre grand ami qui aimait
et aimait votre beau pays.

Toute ma gratitude va vers
vos maîtres qui lui ont consacré de si
intéressantes leçons, vers la Faculté Philosophique
et les Associations d'Historiens de la RS de
Maurice

Je transmette votre documentation
(Lettres et Photos qui nous permettent de
faire connaissance avec vous) au Musée Barbusse
à Paris et vos diapositives à notre prochain

COMITÉ D'HONNEUR

Roland DORGELES †, Président de l'Académie Goncourt - Maurice GENEVOIX †, Secrétaire Perpétuel de l'Académie Française - André CHAMSON †,
de l'Académie Française - Maurice DRUON, de l'Académie Française - Jean GUEHENNO †, de l'Académie Française - Jean ROSTAND †,
de l'Académie Française - René CASSIN †, Prix Nobel, de l'Institut - Professeur Alfred KASTLER †, Prix Nobel, de l'Institut - Professeur Maurice
BEAUMONT †, de l'Institut - Professeur J.-B. DUROSSELLE, Directeur du Département d'Histoire de la Sorbonne - Aimé LANTIER †,
Président de l'Académie Goncourt - Jean-Claude LE BLOND-ZOLA,

Conseil ils ont un plus disponible pour
nous le faire parvenir

Tous avons plein une série d'hommages
dans les milieux littéraires, d'anciens
Combatants et Résistants; de conférences sur
Henri Barbusse et de recollections de poète
de ses œuvres

Tout mon amitié cordiale
et mes sentiments les plus
sympathiques aux Professeurs

Pierre Paraf

- (1) Président des Amis d'Henri Barbusse. Exécuteur
testamentaire de son œuvre
Président des Amis d'Emile Zola
Membre de la Commission Française de l'UNESCO
président d'honneur du mouvement contre le racisme et
pour l'histoire entre les Peuples